

Міністерство освіти і науки України
Кафедра політичних наук і права
Рада молодих вчених Університету Ушинського
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і
молодих вчених

VI Всеукраїнська науково-практична конференція
студентів та
молодих вчених
«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО
РОЗВИТКУ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»
22 травня 2026 року

м. Одеса

УДК: 32+316]-043.86:3.073(477)

C91

Рекомендовано до друку рішенням

Вченої ради ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 15 від 26 червня 2026 року)

Рецензенти:

Коч С. В., доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Гедікова Н. П., доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

C91 «Сучасні виклики соціально-політичного розвитку: політико-правові та соціально-економічні виміри» [Електронний ресурс] : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (м. Одеса, 22 травня 2026 р.) / за заг. ред. д. політ. н. С. М. Наумкіної, к. політ. н. С. А. Дмитрашко, к. пол. н. І. І. Пронози. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2026. 266 с.

22 травня 2026 року у ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» проведено VI Всеукраїнську науково-практичну конференцію студентів та молодих вчених, в якій взяли участь представники закладів вищої освіти України, студенти, магістри, аспіранти та докторанти, представники дипломатичної служби України. До збірника увійшли тези доповідей з актуальних питань політичного процесу України та світу, міжнародних відносин та дипломатії. Видання адресоване науковим та науково-педагогічним працівникам закладів вищої освіти, студентам, магістрам, аспірантам, докторантам та всім, хто цікавиться питаннями політичної науки, дипломатії, права та філософії.

© автори тез

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2026

	НЕРІВНІСТЬ ТА ПОЛІТИКА ПЕРЕРОЗПОДІЛУ	
Наумкіна Світлана Ніколаєва– Домбровська Марія	СТІЙКІСТЬ (RESILIENCE) ЯК НОВА ПАРАДИГМА СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ КРИЗ	182
Полуяктова Ольга Чернишев Олександр	ФАКТОРИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ В УКРАЇНІ	186

НАПРЯМ 3

КУЛЬТУРНА ТА ОСВІТНЯ ДИПЛОМАТІЯ ЯК ЧИННИКИ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ УКРАЇНИ В СВІТІ

Винниченко Марія	КУЛЬТУРНИЙ ВИМІР СТРАТЕГІЇ «GLOBAL IRELAND» ЯК ОРІЄНТИР ДЛЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ УКРАЇНИ: ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ	190
Кохно Софія	МАСОВО-КОМУНІКАЦІЙНІ ПОДІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ІМІДЖУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	195
Музиченко Ганна	ОСВІТНЯ ДИПЛОМАТІЯ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ ТРАНСФОРМАЦІЇ ВІДНОСИН УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ АЗІЇ	200
Піскун Катерина	КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ SOFT POWER ДЕРЖАВИ	205
Pronoza Inna Skliar Ihor	POLITICAL CULTURE AS AN INSTRUMENT OF CULTURAL DIPLOMACY IN THE MODERN STATE	209
Семотюк Анна	РОЛЬ МАСОВО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ У ПРОМОЦІЇ УКРАЇНИ: KEYС EUROVISION 2022–2023	212

НАПРЯМ 4

СОЦІОКУЛЬТУРНІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ: ФІЛОСОФСЬКІ, СОЦІОЛОГІЧНІ ТА УПРАВЛІНСЬКІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ

КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ SOFT POWER ДЕРЖАВИ

Піскун Катерина Сергіївна,

здобувачка 1 курсу магістратури спеціальності

«Політологія. Українські та європейські студії»

Навчально-Науковий інститут психології та соціальних наук, Університет

Ушинського, м. Одеса

Науковий керівник:

Дмитрашко Світлана Анатоліївна,

к. політ. н., доцент, доцент кафедри політичних наук і права, Університет

Ушинського, м. Одеса

Культурна дипломатія у сучасних міжнародних відносинах дедалі частіше розглядається не лише як допоміжний інструмент зовнішньої політики, а як один із ключових механізмів реалізації концепції soft power. Водночас її теоретичне осмислення та практична ефективність потребують критичного переосмислення, особливо в умовах трансформації глобального порядку, гібридних загроз та посилення конкуренції між державами у символічному та інформаційному просторі.

У науковій літературі усталеною є позиція, відповідно до якої культурна дипломатія виступає складовою публічної дипломатії та спрямована на формування позитивного іміджу держави через поширення культурних цінностей і норм. У цьому контексті Н. Дж. Калл підкреслює, що публічна дипломатія історично розвивалася як інструмент впливу на іноземні суспільства через інформаційні та культурні канали [1]. Розвиваючи цю думку, О. С. Коптєв визначає публічну дипломатію як технологію зовнішньої політики, що забезпечує вплив на іноземні аудиторії через комунікаційні механізми [6, с. 52]. У цьому контексті культурна дипломатія функціонує як інструмент формування довіри, що є передумовою для досягнення стратегічних зовнішньополітичних

цілей. Проте така інтерпретація часто має нормативний характер і не враховує складності реальних міжнародних процесів.

Теоретичне підґрунтя концепції *soft power* було закладене у працях Джозефа Ная, який визначав її як здатність держави досягати бажаних результатів через привабливість, а не примус [3]. У подальшому Дж. Меліссен розвинув цю концепцію, підкреслюючи, що сучасна публічна дипломатія є багаторівневою системою комунікації, де держави конкурують за увагу та довіру глобальної аудиторії [4]. Водночас у сучасних дослідженнях наголошується на обмеженнях *soft power*, зокрема на складності її вимірювання та залежності від загального політичного та економічного потенціалу держави. Таким чином, її не можна розглядати як автономний інструмент впливу.

У цьому аспекті доцільно звернутися до аксіологічного виміру дипломатії, розкритого у дослідженні С. А. Дмитрашко, присвяченому аналізу діяльності Генрі Кіссінджера. Авторка наголошує, що дипломатична практика Кіссінджера ґрунтується на поєднанні інтересів, сили та цінностей, а також на принципі балансу сил як основі міжнародної стабільності [2, с. 145]. У цьому контексті стає очевидним, що культурна дипломатія не може розглядатися ізольовано від «жорстких» інструментів впливу. Більше того, її ефективність часто визначається саме наявністю потужного політичного та економічного ресурсу, що ставить під сумнів автономність *soft power* як самостійного інструменту.

Історичний досвід підтверджує зазначену тезу. Так, у період Холодної війни культурна дипломатія активно використовувалася як засіб ідеологічної боротьби. Однак її ефективність була значною мірою зумовлена військово-політичною та економічною могутністю сторін. Культурна привабливість Заходу, зокрема через кінематограф, музику та освітні програми, підсилювалася загальним образом економічного процвітання і політичної стабільності. Водночас радянська культурна дипломатія, попри високий рівень розвитку мистецтва, не змогла компенсувати структурні недоліки політичної системи. Це дозволяє зробити висновок, що культурна дипломатія є ефективною лише у поєднанні з іншими ресурсами державної сили.

Сучасні тенденції розвитку міжнародних відносин також демонструють обмеженість класичного розуміння *soft power*. Зокрема, у науковому обігу з'являється поняття «*sharp power*», що використовується для позначення маніпулятивного впливу через культурні та інформаційні інструменти [4]. У цьому контексті культурна дипломатія може виступати не лише засобом взаєморозуміння, але й інструментом інформаційної експансії. Така трансформація підкреслює необхідність критичного підходу до оцінки її ролі у сучасній міжнародній політиці.

Особливо показовим у цьому сенсі є досвід України. Після повномасштабного вторгнення Росії в Україну 2022 культурна дипломатія стала важливим елементом міжнародної комунікації держави. Проведення культурних заходів за кордоном, участь у міжнародних фестивалях, активна присутність у глобальному медіапросторі сприяють формуванню позитивного іміджу України [6]. Водночас ці заходи є ефективними насамперед у поєднанні з військовою стійкістю держави та підтримкою з боку міжнародних партнерів. Це ще раз підтверджує, що *soft power* не функціонує у «чистому вигляді», а є складовою комплексної стратегії [3].

Крім того, слід враховувати вплив цифровізації на трансформацію культурної дипломатії. Соціальні мережі та цифрові платформи значно розширюють можливості комунікації, однак водночас підвищують ризики маніпуляцій та дезінформації. У таких умовах межа між культурною дипломатією та інформаційною війною стає дедалі більш розмитою, що вимагає нових підходів до регулювання та оцінки ефективності цих процесів [4; 6].

Таким чином, узагальнюючи викладене, доцільно констатувати, що культурна дипломатія є важливим, але не самодостатнім інструментом реалізації зовнішньої політики. Вона здатна підсилювати вплив держави, формувати позитивне сприйняття та сприяти досягненню стратегічних цілей, проте її ефективність залежить від наявності комплексного ресурсного забезпечення. Власна позиція полягає у тому, що концепція *soft power* потребує подальшого теоретичного уточнення та адаптації до сучасних умов, оскільки її класичне

розуміння не повною мірою відображає складність сучасних міжнародних процесів. У цьому контексті культурна дипломатія має розглядатися не як альтернатива «жорсткій силі», а як елемент інтегрованої стратегії держави, що поєднує різні інструменти впливу у єдину систему.

Список використаних джерел:

1. Cull N. J. Public Diplomacy: Lessons from the Past. Los Angeles : Figueroa Press, 2009. URL: <https://uscpublicdiplomacy.org/publications/public-diplomacy-lessons-past>
2. Melissen J. The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations. New York : Palgrave Macmillan, 2005. URL: <https://link.springer.com/book/10.1057/9780230554931>
3. Nye J. S. Soft Power: The Means to Success in World Politics. New York : PublicAffairs, 2004.
4. Wyszomirski M. J., Burgess C., Peila C. International Cultural Relations: A Multi-Country Comparison. Columbus : Ohio State University, 2003.
5. Дмитрашко С. А. Цінності й практика дипломатичної діяльності Генрі Кіссінджер // Politicus. 2024. № 4. С. 142–148. URL: http://www.politicus.od.ua/4_2024/23.pdf
6. Коптев О. С. Публічна дипломатія як технологія зовнішньої політики України // Міжнародні та політичні дослідження. 2023. № 36. С. 51–60.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ УНІВЕРСИТЕТУ
УШИНСЬКОГО
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ,
АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ І МОЛОДИХ
ВЧЕНИХ**

**VI Всеукраїнська науково-практична конференція студентів та
молодих вчених
«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ:
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»**

м. Одеса, 22 травня 2026 року

**Матеріали друкуються в авторській редакції.
Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр, прізвищ
тощо несуть автори.**